

Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

OAHPPOPLÁNA

SÁMI RIEKTEIPMÁRDUSAT

10 oahppočuoggá

1. OAHPPOOVTTADAGA NAMMA

Sámi riekteipmárdusat
Samiske rettsforståelser
Sámi perceptions and concepts on Law

2. OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA

- **OAHPPOOVTTADAGA KODA:** JUR 103
- **VIIDODAT:** 10 oahppočuoggá
- **OAHPU LÁGIDEAPMI:** Neahttdoarjjaoahpamus: Oahpus leat guokte fysalaš deaivvadeami Sámi allaskuvllas ja neahttaoahpamus.

3. OAHPPOPROGRÁMMA GULLEVAŠVUOHTA

Oahppoovttadat lea geatnegahtton fágaoahppu Boazoealáhus bachelorprográmmas, ja sáhtta nai dohkkehuvvot doarjjafágan eará bachelorprográmmain.

4. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Dábálaš sisabeassangáibádusat alitoahpahussii. Sisabeassanvuodđu sáhtta leat juogo oppalaš lohkanlabbolašvuolta (čadahan joatkkaskuvlla/logahaga/gymnása) dahje reálagelbbolašvuolta. Dasa lassin gáibiduvvo sámeielmáhttu.

Sámeielma gáibádusa sáhtta deavdit čuovvovaš vugiid mielde: Norgga joatkkaskuvllas sámeielma 1. dahje 2. giellan, Suoma logahagas eatnigielladutkkus dahje lohkan sámeielma vierrogiellan ja Ruota gymnásas eatnigiellan (modersmål 200 čuoggá) dahje ođđaáigásaš giellan (moderna språk 200-300 čuoggá) dahje vástideaddji sámeieloahppu doaibmi njuolggadusaid mielde. Sámeielma gáibádusa sáhtta maid deavdit sámeielma lohkanbadjeoahpuin, 30 oahppočuoggá, dahje vástideaddji oahpuin dahje ceavzit giellageahččaleami maid Sámi allaskuvla lágida. Jus lea eahpesihkarvuolta man dási gelbbolašvuolta ohccis lea, de ášši ovddiduvvo fágalaš árvoštallamii ja meannuduvvo dán vuodul.

5. OAHPAHUSGIELLA

Oahpahusa váldogiella lea davvisámeielma. Oasit oahpahasas sáhttet leat engelasgillii ja skandinávalaš gielaide. Eangalaskiel oahpahas ii dulkojuvvo. Eará gielaide oahpahas dulkojuvvo dárbbu mielde.

6. SISDOALLU

Sámit ellet iešguđet riikkain ja iešguđet riikkaid stivrejumiid ja riektevuogádagaid vuolde. Riikkaid riektevuogádagat leat huksejuvvon váldoservvodaga álbmogiid kultuvrralaš árbevieruid nala. Go sámit leat sierra álbmot ja sámiiin lea sierra kultuvra, de lea sis maiddási sierra riekteárbevierru ja riekteipmárdusat.

Dán oahpus oahpásmuvvet studeanttat iešguđet sámi riekteipmárdusaide. Oahppu gieđahallá sámiid riekteipmárdusaid dološ áiggiid rájes gitta dálá áigái, ja fokusere riekteipmárdusaide mat gusket eanan- ja čáhcegeavahepmái ja luondduávkkástallamii. Oahppu addá maid vuodđodieđuid sámi riekteáddejumiid riektesuodjalusa birra riikkaidgaskasaš konvenšuvnnaid ja šiehtadusaid vuodul.

7. OAHPPANJOKSOSAT

Oahpu maŋnil studeanta lea olahan dáid oahppanjoksosiid:

Diehtu:

Studeanta

- dovdá iešguđet sámi riekteipmárdusaid ja daid kultuvrralaš vuolggasajiid
- dovdá čálalaš gálduid sámi riekteipmárdusaid birra
- diehtá mo sámit leat árbevirolaččat sámi riekteipmárdusaid vuodul hálldašan eatnamiid ja čáziid ja daid luondduriggodagaid
- dovdá sámi riekteipmárdusaid ja riikkaid riektivuogádagaid gaskavuoda
- diehtá sámiid riekteipmárdusaid riektestáhtusa ja riektesuodjalusa birra

Máhttu:

Studeanta

- máhtta sihke njálmmálaččat ja čálalaččat čilget iešguđet sámi riekteipmárdusaid eanan- ja čáhcegeavaheami ja luondduávkkástallama oktavuodas
- máhtta čilget ja ovdanbuktit fágalaš čuolmmaid fáttá hárrái
- máhtta árvvoštallat ja ákkastallat riektečuolmmaid sámi riekteipmárdusaid vuodul
- máhtta fágagirjjálašvuoda ja eará gálduid geavahit sihke njálmmálaš ja čálalaš suokkardallamiin ja ákkastallamiin

Oppalaš gelbbolašvuoha:

Studeanta

- fuomáša hástalusaid ja vejolašvuodaid sámi riekteipmárdusaid ja iešguđet riikkaid riektivuogádagaid gaskavuodain ja ovttasdoaimmain

8. OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT

Oahpahan- ja oahppanvuogit leat logaldallamat, joavkobarggut, digaštallamat, čállinbarggut ja bagadallamat.

Vurdojuvvo ahte studeanttat oassálastet aktiivvalaččat buotlágan oahpahusvugiide ja lohket lohkanmeari ángirit ja iešheanalaččat. Studeantabarggut galget dábálaččat ovdanbuktot plenumas deaivvadeamis.

9. GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII

Ovdal beassá eksámenii, studeanta galgá:

- čađahan ja ožžon dohkkehuvvot ovtta oktagaslaš čálalaš bargobihtá ja njálmmálaš ovdanbuktime
- oassálastán unnimusat 75 % lea oahpahusas

10. EKSÁMEN

Eksámen lea 5-beaivásaš ruovttueksámen mas studeanta čállá 7–10 siidosaš čállosa addojuvvon fáttá vuođul.

Árvosánit addojuvvojit ECTS–vuogádaga mielde, mas A lea buoremus árvosátni ja E lea vuolemus ceavzinárvosátni. F árvosátni mearkkaša ahte ii leat ceavzán. Muđui čujuhuvvo Sámi allaskuvlla loahpalaš árvvoštallan- ja eksámennjuolggadusaide.

11. LEA GO PRIVATISTTAIN VEJOLAŠ VÁLDIT DÁN FÁGA/FÁTTÁ?

Ii leat vejolaš.

12. KVALITEHTASIHKKARASTIN

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuođat ja geatnegasvuođat studeanttain leaT árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvo evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvo studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágaraortta vuođul.